

A SZAMIZDAT BESZÉLŐ

Beszélő. Összkiadás I–III.

Sajtó alá rendezte Havas Fanny

ÁB–Beszélő Kiadó, 1992.

766 + 872 + 994 oldal, 1890 Ft

Három vaskos kötetben jelent meg a *Beszélő* című szamizdat folyóirat összkiadása, az 1981 és 1989 között Budapesten illegálisan szerkesztett, megjelent és terjesztett huszonegy szám alapos jegyzetekkel és lelkiismeretes névmutatóval ellátott, szép és (persze) újraszédett, többé-kevésbé betűhív változata. Szerkesztői voltak Harasztó Miklós, Kis János, Kőszeg Ferenc, Petri György; Nagy Bálint a 12. számig, Solt Otília a 13–14. számtól, Szilágyi Sándor a 17. számtól, Eörsi János, F. Havas Gábor és Iványi Gábor pedig a 26. számtól jegyzi a lapot.

Bizonyára több ezren lehetnek, akik a hajdani szamizdat folyóirathoz annak idején hozzájutottak, több tízezen, akik a külföldi magyar nyelvű rádióadások révén értesültek arról, hogy létezik az ellenzéknek ez a sokat zaklatott és törvénytelen kívüli fóruma. Mármost lehet-e erről a kivételes jelenségről a tárgyszerűség maszkjában szólni? És kell-e? S ha nem tárgyszerűen, hűvös számbavétellel, akkor hogyan? Történetileg? A kritikus nyújthat saját *Beszélő*-élményein átszűrve történeti áttekintést és értékelést. Esetleg aktuálpolitikusan? Visszakereshetnének a lap tanulmányaiban vagy sorai között a mai politikai ellentéteket, a markáns álláspontokat, s állást is foglalhatnánk ezekről. Vagy érzelmeiktől, indulatoktól fűtve? Ide-oda cikázhatnánk a ma és a tegnap között, igazságot osztgatnánk, megbélyegezhetnénk és dicsőíthetnénk. Ezek a megfelelő lehetőségek?

A recenzens obligát bevezető okvetetlenkedését és sirárait továbbiakkal kénytelen tetézni. A *Beszélő*-összkiadás megjelenése alkalmából túlságosan is sok mindenről lehetne szólni, bizonyos kérdések megtárgyalását mégis el kell háritanom. Először is alig belátható, irdatlan mennyiségű anyagról van szó, ezért a kiemelés, leszűkítő válogatás most elengedhetetlen. Másodsor, a *Beszélő* története, a lap bel- és külharcai, szerkesztésének, nyomtatásának és terjesztésének körülmé-

nyei rendkívül izgalmasak ugyan, de nem lehetnek tárgyai ennek az irásnak. Harmadszor, alapos értékelést érdemelne, hogy ennek az elmúlt évtizedben kivételes politikai jelentőségű lapnak a hasábjain milyen politikai válaszok fogalmazódtak meg, milyen stratégia és taktika jellemezte az akkori ellenzék egyik, bizonyára legjelentősebb csoportját, milyen értékek, célok és eszmények jegyében tevékenykedett ez a nem is olyan szűk (157 szerzőt jelentő) csoport. Ám e tárgyban inkább Bozók Andrásnak a *Kritika* 1993. februári számában megjelent kitűnő elemzését ajánlom. S végül, negyedszer, a szamizdat *Beszélő*-nek kétségtelül van a mai politikai gondolkodásra és gyakorlati politikai életre továbbhullámzó hatása – részben a benne szerzőként, szerkesztőként szereplő személyek, részben az akkor megfogalmazott gondolatok aktualitása, részben a mai politikai tagolódás akkori megjelenése (vagy elrejtettsége) miatt –, erről se fogok szólni.

Azért marad elég kérdés így is. A következőkben áttekintem a lap tematikai választékát, majd sajátos beszédmódjának problémáiról s végül magának a kiadásnak a dolgaról szólok.

Hogy tematikailag milyen összetett a folyóirat, ez nemcsak azokat lepheti meg, akik most veszik először kezükbe a *Beszélő* évfolyamait, hanem talán még azokat is, akik annak idején több-kevesebb figyelemmel kísérték. Az természetes, hogy sok szó esik a napi jogszétségekről, a rendszer működésének zavarairól és normális üzletmenetéről. De igen nagy súllyal vannak jelen a kisebbségek is, a határon túli magyarok megpróbáltatásai csakúgy, mint a magyarországi vallási elhajlók, szolgálatmegtagadók, kisközösségek, zsidók, cigányok és szegények (ha ők kisebbségnek nevezhetők egyáltalán), s nem maradnak ki a lap látókeréből az alternatív művészeti események sem.

Szembeötlő az a komoly filológiai munka, amely bizonyos közlemények mögött van. Akkoriban, gondolom, a jegyzeteket, a pedáns szöveggondozói munkát jócskán elhomályosította, hogy az olvasók addig ismeretlen, sokszor legendás szövegekkel szembesülhettek először, s az apparátus tökéletessége, kínos precízitása részint az előfölt érzett elragadtatást volt hivatva ellensúlyozni, részint

meg alkalmat adott elhallgatott, a történelemkönyvekből kimaradt, újabb adatok felsorakoztatására.

Az első számokban csak néhány szöveggözlést találunk, a 8. (nagy részben 1956 emlékének szentelt) számban Kis János kezdi meg a további munka megalapozását; megpróbálkozik a Nagy Imre-per tényeinek feltárásával. A 10. számban Pető Iván jegyzeteivel és Kis bevezetőjével teszik közzé Nagy Imre 1953. június 27-i beszédét a KV előtt, a 13–14.-ben pedig Barankovics István utolsó beszédét, Szalai Pál bevezetőjével és jegyzeteivel. A 18. számban Pető a Petőfi-kör sajtóvitáját közli, a 19.-ben Szilágyi Sándor Bibó és Farkas Ferenc 1956. december 8-i felhívását – s a sort még folytathatnánk.

Mit tükröz, minek a jele, hogyan értelmezhető ez a filologizáló és tényfeltáró hajlam? Először is, némileg fennköltlen azt mondhatnánk, hogy ez a kör megemészte akarja elsajátítani a múltat, nem elégszik meg szövegek, nevek, pusztán dátumok vagy jelzőszavak felmutatásával. Úgy véli, ha eszményeket és értékeket akar magáévá tenni a múltból, vagy ha elrettenteni akar a múltbeli ocsmányosságok és a mai állapotok közötti kontinuitás felmutatása révén, akkor ezt csakis alapos elemzés után teheti meg. Másodsorban viszont, az előzőknek némileg ellentmondva és sokkal földhözragadtabban: a dokumentáció nem pusztán a történeti eseményekre szorítkozik, hanem párosul ezzel a jelen tényeinek fáradhatatlan gyűjtése, adatok, jegyzőkönyvek, listák, hírek felsorakoztatása. Ez azt sugallja: mindez magáért beszél, kommentárt nem igényel, akiknek van szemük a látásra, lássák. A tény minél pontosabb előtárása és az értékelés kvázi fölösleges volta érdekes dichotómiaként húzódik végig ezeken a hasábozon.

Műfajt teremtettek vagy élesztettek újjá, tettek komolyan vehetővé a politikai elemzések, amelyeket azért méltatlan volna vezércikkeknek nevezni. Ami ezekben a higgadt, tárgyyszerű és többnyire rendkívül alapos helyzetértékelésekben elsősorban szembeszökő, az az elképesztő tájékozottság, minden apró politikai rezdülés gondos figyelembevétele és a nagy mozgások fölötti áttekintés képessége. A 70-es és 80-as években ha nem is szokott le mindenki az újságok belpol. rova-

tának böngészéséről, azért a főkorifeusok olvashatatlan, altató hatású nyilatkozatait bizonyára a legtöbben átlapozták. Nos, a *Beszélő* szerkesztői ezekből is, ahogyan a csekély jelentőségűnek tetsző gazdasági hírzásókból is képesek voltak a folyamatokra következtetni, olvasóik helyett is felmérték azt a kilátástalannul ragadósnak, öröknek és mozdulatlanul látszó közeget, amely valamennyiünk lakhelye volt. Figyelemmel kísérték a nagybetűs párt alig-alig látható belső mozdulásait csakúgy, mint a külpolitikai eseményeket (elsősorban a lengyel válságot, amelynek kiteljesedése idejére esett a lap indulása). S mindezt a profi politikai megfigyelő szintjén, alapos nyelvtudással és tájékozódókészséggel felvértezve.

A politikai elemzések mellett különös módon háttérbe húzódnak (vagy sokszor az elemzésekbe szivódnak fel) a gazdasági és a jogi fejtegetések. Ez utóbbiak természetesen minden konkrét „kis” ügyben elő-előkerülnek, de Kis Jánosnak a 16. számban közölt *VANNAK-E EMBERI JOGAINK?* című írásáig, s különösen a 20. szám *TÁRSADALMI SZERZŐDÉS-ÉIG* alárendelt szerephez jutnak – talán azért, mert a demokratikus ellenzék számára oly reménytelenül elhibáztottak, alapjaiban kezelhetetlennek tetszett a magyar jogrendszer, amelyen csak gyökeres átalakítómunkával lehet segíteni, hogy egyáltalán értelme lehessen jogsértésekről, emberi jogokról, törvényességről szólni. A gazdasági problémák jellemző megközelítése pedig a közgazdasági-szociológiai „terepmunka”, amely a „hogyan is működik?” kérdéséből indul ki, vagy „nézzünk meg egy esetet” felszólítással csalja maga után olvasóját. Kenedi János élvezetes könyve (a *TIED AZ ORSZÁG, MAGADNAK ÉPÍTED*) a maga módján ezt az alapállást példázza, egyúttal az egyik magyarozatát adja a *Beszélő* ezen sajátos (és relatív) hiányának: egyfajta didaxisról van szó, az elvont gazdasági törvényszerűségeket konkrét példákon történő bemutatásáról. A másik magyarozat talán abban rejlik, hogy ez idő tájt a szűk szakmai körökben sok minden elhangozhatott és el is hangzott; a második nyilvánosság elsősorban ennek (a szó jó értelmében vett) vulgarizálására, kézzelfoghatóvá és közérthetővé tett változatára tartott igényt.

Ami egészen biztosan a korabeli olvasók

számára is nyilvánvaló volt, s az összkiadásban még egyértelműbb, az a kultúra legkülönbözőbb területeinek juttatott központi szerep a lapban. Külön elemzést érdemelne az igen színvonalas, rendszeres recenziórovat, amelyben Orosz István, Petri György, Petőlván, Nagy Bálint, Szilágyi Sándor, de leggyakrabban Radnóti Sándor jelentkezett írásokkal. Bőven tájékoztatott a lap a többi szamizdatkiadó kínálatáról, valamint a SZE-TA érdekében zajló különféle művészeti megmozdulásokról. De legelsősorban a kulturális, művészeti, irodalmi élet gyakran vérforralóan ostoba botrányainak céltudatos feltárására s az intézményes keretek: a cenzúra, sajtószabadság problémáinak feszegetésére gondolok. (Megjegyzendő, hogy az irodalom minden más művészet felett elképesztő túlsúlyban van a lapban – a művészeti élet lényegében az irodalmira korlátozódik.)

Feltehetnénk most – fel is tesszük – a magyar kultúra történetét állandóan kísértő kérdést, hogy vajon miért jutnak politikai mozgolódások idején kiemelt szerephez az irodalom és általában a kultúra problémái, hogy miért keverednek az írók az ellenállás sűrűjébe – és az átalakulást megelőző évtizedben valóban olyan lényegi, húsba vágó ügyek voltak-e az írószövetségi purparlék vagy a publikálás nehézségei, hogy az ellenzék reprezentatív szamizdatjában központi kérdéssé kellett válnuk?

A szerkesztők támaszkodnak az író-politikus hagyományára és a változást akaró értelmiségi (legyen az szerző vagy olvasó) érzékenységére az irodalomban és a művészetekben testet öltő szabadságtörékvések iránt (jóllehet nyilván nem ezek az okai vagy megindítói a nagyobb társadalmi változásoknak). Ismerős és közérdeklődésre számot tartó közeg teremődik ezen érthető, könnyen átlátható esetek révén.

Ezen a területeken, ahol a szellem emberei, értelmiségiek tesznek tanúbizonyságot értékvalóságokról, elkötelezettségükről, sokkal megfoghatóbb, artikuláltabb alakot ölt az igen és a nem. Érvek és ellenérvek hangzanak el, megvitatás és konszenzus vagy explicit ellentmondás van jelen ott, ahol más területek csak dacot, rombolást vagy egykedvű beletörődést tudnának felmutatni. Ha elfogadjuk, hogy a politika terepén is törté-

netek elbeszélése az egyik legfontosabb tevékenység, akkor látnunk kell, hogy itt nem egyszerű, fehér-fekete konfliktusokról van szó. Ha választani lehet kétféle elbeszélés, a gonosz és a jó harcának meséje, illetve a keserves kis kompromisszumoknak, mindkét fél taktikázásának és ügyetlenkedéseinek realista elbeszélése között, akkor a második nyilvánosságnak e fóruma láthatólag ez utóbbit részesíti előnyben. Nem relativizálódott el az igazság a késő kádárizmusban, de az érte való harc formái nem mindig emlékeztettek a Grál-lovagok legendájára. Ezért bizonyul tehát alkalmas gyakorlótérnek az irodalmi élet világa.

S amit először kellett volna említenem: a kultúra itt tárgyalt kérdései legtöbbször alapvető emberi szabadságjogokkal, a sajtó-, gondolat- és szólásszabadsággal függenek össze. Számos probléma megbeszélésének rugaszkodtak neki a *Beszélő* szerzői: Petri György és Klaniczay Gábor vitázik Haraszi cenzúra-könyvről (2. és 4. szám), Kőszeg Ferenc a könyvkiadói cenzúráról értekezik két részben (5-6. és 9. szám), a szerkesztők sajtótörvényjavaslattal állnak elő (9. szám), Krokovay Zsolt pedig két rövid, szellemes írásban fogalmazza meg a sajtószabadság problémáit (16. és 17. szám).

Mint korábban utaltam rá, a tényszerűséghez való vonzódást érdekes módon ellentemponozza az a hév, hogy azt, aki netalán mégsem értené meg az elé tárt adatok üzenetét, egyértelmű eligazításban részesítsék, világos értékeket sugalljanak számára. Észrevehető, hogy a példás irányú s káprázatos tanulmányok és visszafogottan piszkálódó vitacikkek mellett azért gyakran kap teret a nekikeseredett gúnyolódás is. S ami fájdalmas, néhány kisebb közlemény kiválóan példázza, hogy a gúny nem szükségképpen párosul szellemességgel. (Hogy e kettő szétválaszthatatlan lenne, azt csak az olyan remek publicisztikai teljesítmények hitetik el velünk, mint az Eörsi Istváné, aki rendszeresen közölte rövid írásait a lapban – megannyi antológiadarab.)

Ez a vonulat persze elenyésző kisebbségben van, főleg a kis hírek, megemlékezések sorában található meg. Mindez csak azt jelzi, hogy a *Beszélő* nem mindig, legalábbis nem következetesen és nem átgondoltan töreke-

dett arra, hogy beszédbe elegyedjék azokkal, akik még nincsenek meggyőzve. A meggyőzésre való törekvés helyett gyakran az egymás közötti beszéd jellemzi, vagy gyors lerohanással próbálkozik, érvek helyett a megsemmisítő gúnyt veti be. És itt nem politikai türelmetlenségről, tehát nem a reform vagy forradalom kérdéséről van szó (ez külön probléma – a jelek szerint kevesen képviseltek radikális megoldást). Idetartozik az is, hogy bizonyos cikkek – legalábbis a mából visszatekintve (de hát honnan máshonnan...?) „túlreagálásnak” látszanak. Vadregényes összeesküvéseket sejtetnek, szerencsétlen senkiket tesznek meg az Elnyomó Hatalom főmuftjainak.

De hát a szerkesztők vagy a szerzők szemére vethetjük-e ezt? Nem volt igazuk szinte mindenben? Nem csak az utókor méltánytalan reakciója, ha stílárius kérdéseket feszeget egy alig túlbecsülhető jelentőségű folyóirattal kapcsolatban? Hiszen más körülmények voltak, másként kellett megszólalni. Mindössze azért hozom magam is szóba, mert ez hozzátartozik a pikirt kellemetlenkedés genealógiájához, amely a párturalomtól a Szabad Európa gyengébb pillanatain keresztül máig vezethető.

És van helye a türelmetlenségnek is: végül is szabad eszmecsere folyt itt, egymástól távol álló nézetek kaptak terepet. Ez pedig a legfontosabb karakterisztikum a *Beszélő* „beszédmódjának”, s ez az a hagyomány, amely ma, sajnos, folytathatatlanak látszik. Mielőtt a nosztalgia könnyei kicsordulnának szemünkből, szögezzük le: nem arról a banális tényről van szó, hogy a szerkesztőkhöz politikailag nem közel álló (de ugyancsak ellenzéki) szerzők is megjelenhettek a lapban (bár vagy nem szorultak rá, vagy nem igényelték ezt, mert igen ritkán fordult elő), és nem is arról, hogy a szerkesztőség minden jogsértést kíméletlenül kipécézett, akárkivel szemben követték is el – manapság már ez is elég volna a meghatódáshoz. Hanem arról, hogy érvekre érvek válaszolnak, hogy kulturáltan lehet megbeszélni például a monori találkozót, indulatok nélkül lehet elmorfondírozni azon, mondjuk, hogy mit is kezdünk a rendőrségtől kíméletlenül üldözött s mi tagadás, nem is éppen rokonszenves együttesekkel (Klanczay Gábor cikke a 9. számban). A lapban

egyszerűen szalonképtelenek voltak a készen kapott igazságok és a homályos vádaskodások (még ha előfordultak is); minden valamirevaló írás azt sugallta, hogy még ha politizálunk is, még ha határozott véleményt formálunk is, még ha a *status quo* teljes elutasítása mellett tesszük is le a voksunkat – azért elhamarkodottság nélkül, latolgatva, alapos és érzelemmentes argumentációval kell mindezt az olvasó elé tárni.

A dacos intranszigencia és a meggyőző beszéd ellentéte volt az egyik tárgya annak a magas színvonalú vitának is, amelyet Kis János indított a 3. számban, s amely a 9. számban zárult. Kívül legyünk-e, és pontosan min kívül? És baj-e, ha valaki nem áll ugyanott, kívül? És mit tegyünk a belül állókkal? Azt hiszem, a lap végül is, gyakorlatában, azt az álláspontot tette magáévá, amit ebben a vitában Vajda Mihály fogalmazott meg: „*politikai mondanivalónk csak akkor lehet, ha nem állunk teljesen kívül mindenfajta közmegegyezésen, ha nem vagyunk egy kis, elszigetelt csoport. A »második nyilvánosság« igazi politizálódását csak úgy tudom elképzelni, ha gondolkozásunk nem tűnik az abszolút túlnyomó többség – a közmegegyezés – szemében utópikusnak és illuzórikusnak*” (8. szám, 1. kötet, 458. o.).

A *Beszélő* kialakította beszéd ékes cáfolata annak az újabban elhangzó, csaknem sértésszámba menő panasznak, hogy az elmúlt évtized magyar értelmisége nem készült fel kellőképpen az előtte álló s olyannyira vágyott változásra, hogy intellektuálisan, politikailag és erkölcsileg képtelen volt előkészíteni, majd bekövetkeztékora követni a fordulatot. Ez a vád bizonyára anélkül is visszautasítható lenne, hogy a *Beszélőt* hívnánk tanúul; de a lap ismeretében egészen nyilvánvalóan tarthatatlanná válik. Hogy mást ne mondjak, ez az orgánium teremtette meg a felszisszenés tudományának vagy művészetének formáit – hogy hogyan kell minden, a demokráciát vagy a jogállamot fenyegető lépésre azonnal, határozottan és körültekintő elemzéssel reagálni. (Pedig hát hol volt akkor még demokrácia vagy jogállam – a *Beszélő* köre előre lejátszotta vagy eljátszotta azt, *mintha lenne*; gyakorolta és begyakorolta, egyben be is gyakoroltatta a jogokat.) Vagy említhetném az újabban nyakra-főre emlegetett és oly igen gyanús kicsengésű-felhangú „*erkölcsi válság*”,

„erkölcsi megújulás” kifejezéseket, amelyeket először és talán utoljára a *Beszélő* hasábjain elemezték racionális és megvitatható módon (Tamás Gáspár Miklós, 8. szám).

Végezetül rátérek az összkiadás problémájára. Mielőtt ezt a kiadást értékelnénk, fel kell tennünk néhány megkerülhetetlen kérdést. Kellenek-e folyóirat-összkiadások? Nem célszerűbb-e kihagyni a napi aktualitásokat, a múltó értékű-érvényű közleményeket, s csak a többi (a maradandóbbnak tetsző vagy történeti érdekességű írásokat) tenni közzé, ahogyan több válogatás is eljárt? A jó válogatás érdekesebb? A válogatatlan anyagközlés becsületesebb? Hullámvölgyekkel, kisiklásokkal?

A filológus teljességre való törekvése sokunkkal azt mondatja, hogy igenis minden apróság fontos lehet, ne döntse el helyettünk a szerkesztő, bármily jóindulatú és biztos érzékű is, hogy mit tekintsünk kiemelendőnek. Viszont megszólalhat belőlünk a hedonista is, aki elvárja, hogy olvasható, sőt olvasmányos könyvet kapjon a kezébe, hogy a kásahegyből ne magának kelljen kibányásznia azt, ami a hajdani lapot híressé vagy hírhedtté tette. A második kérdés éppen ezért úgy hangozhat, hogy nincs-e különbség a szilárd szerkesztői koncepció szerint irányított, erősen kézben tartott, elvszerű, minden közleményükben megfontolt, átgondolt és a véletlenre semmit nem bízó folyóiratok és a szabadabb mozgásteret engedő, fórumként működő vagy épp átgondolatlanul vezetett lapok között? Ha van ilyen különbség, akkor nem csak az előbbire vonatkozna-e teljes joggal az összkiadás igénye? Mert ha így van, akkor a *Beszélő* bizonyosan nem a *Nyugat* vagy a *Ma* kategóriájába (ezeknek van összkiadásuk), és megfontolandó, hogy érdemes-e egészében megjeleníteni.

S ha úgy döntünk, hogy mindenképpen szükség van összkiadásokra, akkor a harmadik kérdés az, hogy: éppen ez kell? Az *Uránia*tól *A Tettlen* át a *Szép Szó*ig megannyi jeles periodika vár kiadásra, amelyek talán időtállóbbak is, mint éppen a *Beszélő* – hangozhatna egy ellenvetés. Csakhogy pontosan ez az érvelés indokolja, hogy miért most kellett kiadni Kis Jánosék szamizdatját. Minthogy a politikai és közgazdasági értékelések avulnak, nem is szólva a taktikai fejtegetésekről

és az aktuális hírekről, glosszákról, interjúkról, mostanában van az utolsó pillanat, amikor még zsigereinkben érezzük ezek kontextusát, amikor még visszaidézhetjük jelentőségüket, hangulatukat, megítélhetjük érvényüket, s emlékszünk a szereplőkre és szerzőkre. Egy-két év múlva talán már (ahogy mondani szokás, s ami itt szó szerint veendő:) „mindez a múlté”. Ráadásul (*hélas!*) nemcsak a kiváló tanulmányok, kritikák, publicisztikák maradtak aktuálisak, hanem a javasolt beszédmód, sőt a problémák egy része is. Szögezzük le tehát teljes egyértelműséggel és minden kételyt félretéve: a *Beszélő* összkiadására nagy szükség volt, és éppen most kellett megjelentetni.

Még egy lehetséges kifogást kell megválaszolni. Kérdés lehet, hogy megállhatunk-e valahol a kritikai kiadás tökélye és a népszerű kiadás könnyen kezelhetősége és felületessége között, ahogyan ezek a kötetek teszik. Úgy látom, igen; bizonyára soha nem készül *Beszélő* kritikai kiadás, nem is volna sok értelme, de érdemes az olvasó minél alaposabb tájékoztatására törekedni, amit itt a parádés jegyzetapparátus kitűnően szolgál. Az összkiadás sajtó alá rendezője (Havas Fanny) igen jól eltalálta a mértéket.

Kálmán C. György

A PIMASZ HALACSKA CSODÁLATOS ÉLETE AVAGY ÍGY ÍRTOK TI

Magyar Narancs (1989–)

Főmottó: Aki posztmagyar, fitymát hány.

(Magyar Narancs)

Almottó: A nagy halak meg bekaphatják...

(A Magyar Narancs egyik olvasói leveléből)

A San Franciscó-i Steinhard Aquarium hatalmas, kőrgyűrű alakú üvegmedencéjének áramoltatott vízében különféle színű és nagyságú halak száza úsznak körbe-körbe – s itt, ebben a vizikarneváli hangulatot árasztó akváriumban úszkál egy sárgás-pirosas-arany szi-